

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2022 r.

Opinia prawna

stanowiąca aktualizację opinii prawnej z dnia 10 lutego 2022 r.

w przedmiocie mechanizmu określenia wysokości kwoty stanowiącej podstawę do obliczania wzrostu najniższych wynagrodzeń zasadniczych diagnostów laboratoryjnych w 2022 r. na mocy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1801, z 2022 r. poz. 1352 z późn. zm., *zwanej dalej w skrócie na poczet niniejszej opinii prawnej ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia zasadniczego w podmiotach leczniczych*)

w związku ze zmianami dokonanymi ustawą z dnia 26 maja 2022 r. o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1352, *zwanej dalej w skrócie ustawą nowelizującą*).

Zasygnalizowany problem prawny:

Do Biura Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych wpływają e-maile z ogólnymi zapytaniami prawnymi w zakresie obecnych podstaw prawnych i zasad ustalenia najniższego wynagrodzenia dla diagnosty laboratoryjnego po zmianach dokonanych ustawą nowelizującą.

Ocena prawna:

Na wstępie niniejszej opinii prawnej przypomnieć należy, iż w analogicznej tematyce, tj. w zakresie określenia kwoty stanowiącej podstawę do obliczenia wzrostu wynagrodzeń zasadniczych diagnostów laboratoryjnych w 2020 r. została wydana w ramach Zespołu Prawnego KIDL w Warszawie opinia prawna z dnia 25 maja 2020 r. opublikowana na stronie www.kidl.org.pl w ramach zakładki Prawo I Porady i kategorii „Opinie prawne” oraz opinie prawne z dnia 10 lutego 2022 r. /zakładka Aktualności <https://kidl.org.pl/news/view?id=3695/> i opinia prawna z dnia 25 lipca 2022 roku w przedmiocie zasad ustalania minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla diagnostów laboratoryjnych, które nadal zachowują aktualność.

Uzupełniająco i aktualizująco do stanowiska przedstawionego w ww. opiniach prawnych należy dodać, iż zawód diagnosty laboratoryjnego podobnie jak zawód lekarza i lekarza dentyisty to regulowany, samodzielny zawód medyczny.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 633, *zwana dalej w skrócie ustawą o działalności leczniczej*) w art. 2 pkt 2 definiuje osobę wykonującą zawód medyczny jako osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Świadczenia zdrowotne w myśl art. 2 pkt 10 ww. ustawy to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.

W opinii Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych przepisami odrębnymi, o których mowa w ww. przepisach ustawy o działalności leczniczej regulującymi kwestie prawne dot. wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego - jako regulowanego, samodzielnego zawodu medycznego stanowią przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (t.j. Dz.U z 2022 r. poz. 134, *zwanej dalej w skrócie ustawą o diagnostyce laboratoryjnej*).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 2 w laboratorium.

Czynności diagnostyki laboratoryjnej zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej obejmują:

- 1) badania laboratoryjne, mające na celu określenie właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych oraz składu płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny i tkanek pobranych dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych;
- 2) mikrobiologiczne badania laboratoryjne płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny i tkanek pobranych dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych;
- 3) działania zmierzające do ustalenia zgodności tkankowej;
- 4) wykonywanie oceny jakości i wartości diagnostycznej badań, o których mowa w pkt 1–3, oraz laboratoryjnej interpretacji i autoryzacji wyniku badań;
- 5) działalność naukową i dydaktyczną prowadzoną w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej laboratorium jest zakładem leczniczym podmiotu leczniczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Zakład leczniczy jest w myśl art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej jednostką lokalną w rozumieniu art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 459), dla której nie sporządza się odrębnego bilansu, chyba że podmiot leczniczy postanowi inaczej w regulaminie organizacyjnym, o którym mowa w art. 24.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych określa ona sposób ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne oraz pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawody medyczne, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, uwzględniający rodzaj wykonywanej pracy oraz sposób osiągnięcia najniższego wynagrodzenia zasadniczego.

Należy wskazać, iż w art. 2 ustawy na poczet jej stosowania i interpretacji zdefiniowano m.in. takie pojęcia jak:

- **najniższe wynagrodzenie zasadnicze** - najniższe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przysługujące pracownikowi wykonującemu zawód medyczny oraz pracownikowi działalności podstawowej, innemu niż pracownik wykonujący zawód medyczny, zatrudnionym w podmiocie leczniczym, obliczone w sposób określony w art. 3, art. 3a albo art. 7 (punkt 1);
- **podmiot leczniczy** - podmiot leczniczy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (punkt 2);
- **pracownik wykonujący zawód medyczny**:

a) osoba wykonująca zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, która jest zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym,
b) osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, która bierze bezpośredni udział w wykonywaniu zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej polegających na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska oraz na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej;

- **pracownik działalności podstawowej, inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny** - osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, inna niż pracownik wykonujący zawód medyczny, która wykonuje pracę pozostającą w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w komórkach organizacyjnych zakładu leczniczego, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zatrudniona na stanowisku działalności podstawowej określonym w części pierwszej załącznika do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej lub stanowisku analogicznym.

Tym samym w opinii Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych wysokość najniższego wynagrodzenie pracowników podmiotów leczniczych zatrudnionych w podmiotach leczniczych i wykonujących zawód diagnosty laboratoryjnego regulują przepisy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych.

W tym miejscu należy wskazać, iż w myśl art. 6 ustawy nowelizującej ustawę z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia zasadniczego w podmiotach leczniczych ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (który nastąpił w dniu 28 czerwca 2022 r.), a więc z dnem 29 czerwca 2022 r.

Zgodnie z normą określoną w art. 3 ust. 1 ww. ustawy o ustalaniu najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych **do dnia 1 lipca 2022 r.** podmiot leczniczy dokonuje podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, którego wynagrodzenie zasadnicze jest niższe od najniższego wynagrodzenia zasadniczego, ustalonego jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze, z uwzględnieniem następujących warunków:

1) sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustalają, w drodze porozumienia, strony uprawnione w danym podmiocie leczniczym do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy, zwanego dalej „porozumieniem”;

2) podmiot leczniczy, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, zawiera porozumienie z pracownikiem wybranym przez pracowników podmiotu leczniczego do reprezentowania ich interesów;

3) jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte, sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustala w drodze zarządzenia w sprawie podwyższenia wynagrodzenia, zwanego dalej „zarządzeniem”:

a) kierownik podmiotu leczniczego,

b) podmiot tworzący, o którym mowa w art. 4 pkt 1 – w przypadku podmiotów leczniczych działających w formie jednostek budżetowych i jednostek wojskowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;

4) ustalony w drodze porozumienia albo zarządzenia sposób podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego zapewnia proporcjonalny dla każdej z grup zawodowych średni wzrost tego wynagrodzenia.

Ust. 4 art. 3 omawianej ustawy dodaje, iż **od dnia 2 lipca 2022 r.** wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, nie może być niższe niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustalone w sposób określony w ust. 1 **na dzień 1 lipca 2022 r.**

Natomiast zgodnie z art. 3a ust. 1 ww. ustawy corocznie **na dzień 1 lipca** podmiot leczniczy dokonuje podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, którego wynagrodzenie zasadnicze jest niższe od najniższego wynagrodzenia zasadniczego, ustalonego jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze, z uwzględnieniem następujących warunków:

1) sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustalają strony uprawnione w danym podmiocie leczniczym do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy w drodze porozumienia;

2) podmiot leczniczy, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, zawiera porozumienie z pracownikiem wybranym przez pracowników podmiotu leczniczego do reprezentowania ich interesów;

3) porozumienie zawiera się corocznie do dnia 31 maja;

4) jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte w terminie określonym w pkt 3, sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustala corocznie do dnia 15 czerwca, w drodze zarządzenia w sprawie podwyższenia wynagrodzenia:

a) kierownik podmiotu leczniczego,

b) podmiot tworzący, o którym mowa w art. 4 pkt 1 – w przypadku podmiotów leczniczych działających w formie jednostek budżetowych i jednostek wojskowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Ust. 3 art. 3a cyt. wyżej aktu prawnego stanowi, że **od dnia 2 lipca danego roku** wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej,

innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, nie może być niższe niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustalone w sposób określony w ust. 1 na dzień 1 lipca danego roku.

Należy także wskazać na nowe uregulowanie dodane ustawą nowelizującą, tj. art. 5a ustawy o ustalaniu najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych, zgodnie którym od dnia 1 lipca 2022 r. w umowie o pracę pracowników wykonujących zawód medyczny lub pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny, wskazuje się, do której grupy zawodowej określonej w załączniku do ustawy jest zaliczone zajmowane przez pracownika stanowisko pracy.

Tym samym w nowych umowach o pracę pracowników wykonujących zawód medyczny lub pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny, musi być informacja - wskazanie, do której grupy zawodowej określonej w załączniku do ustawy jest zaliczone zajmowane przez pracownika stanowisko pracy.

Zgodnie z załącznikiem do ustawy określających współczynniki pracy diagnosta laboratoryjny został wskazany w punktach 2 i 5 załącznika, tj.:

- w ramach **2 grupy** znajdują się Grupy zawodowe według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku „Farmaceuta, fizjoterapeuta, **diagnosta laboratoryjny**, psycholog kliniczny, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1, 3 i 4 z **wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim i specjalizacją**, pielęgniarka z tytułem zawodowym magister pielęgniarstwa albo położna z tytułem magister położnictwa z wymaganą specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa lub w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia z przypisanym współczynnikiem 1,29 oraz
- w ramach **5 grupy** farmaceuta, fizjoterapeuta, **diagnosta laboratoryjny**, pielęgniarka, położna, technik elektroradiolog, psycholog, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1- 4 z **wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim (nie jest wymagana specjalizacja)**; pielęgniarka, położna z wymaganym wyższym wykształceniem (studia I stopnia) i specjalizacją, albo pielęgniarka, położna ze średnim wykształceniem i specjalizacją z przypisanym współczynnikiem 1,02.

Podkreślić należy, iż w świetle literalnego brzmienia załącznika do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. współczynnik pracy ustalany jest dla poszczególnych grup zawodowych według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym (a nie dowolnym) stanowisku.

Nadmieniamy, iż kwoty stanowiące podstawę do wyliczania w oparciu o ww. współczynniki pracy wysokości najniższego wynagrodzenia, tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” kształtują się następująco:

- w 2019 r. - **4 918, 17 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2019 r. (M.P. z 2020 r. poz. 174);
- w 2020 r. - **5 167,47 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2020 r.;

w 2021 r. - 5 662,53 zł - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r.

Wysokość najniższego wynagrodzenia to iloczyn ww. współczynników określonych w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski: w 2021 r. - **5 662,53 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. (**stanowi podstawę podwyżki od lipca 2022 r.**).

Ustawa określa wysokość najniższego wynagrodzenia zasadniczego. Nie dotyczy dodatków. W związku z tym wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie może być podwyższona o wysokość dodatków przysługujących danemu diagnoście laboratoryjnemu i innych świadczeń, dla których podstawą naliczenia jest ww. wynagrodzenie zasadnicze.

Reasumując w obecnym stanie prawnym:

- **w ramach 2 grupy** znajdują się Grupy zawodowe według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku „Farmaceuta, fizjoterapeuta, **diagnosta laboratoryjny**, psycholog kliniczny, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1, 3 i 4 z **wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim i specjalizacją**, pielęgniarka z tytułem zawodowym magister pielęgniarstwa albo położna z tytułem magister położnictwa z wymaganą specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa lub w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia - co przy przypisanym współczynniku 1,29 oraz kwocie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. w wysokości 5 662, 53 zł na dzień 1 lipca 2022 r. sprawia, że najniższe wynagrodzenie zasadnicze w tejże grupie powinno **wynosić 7304 złotych**

oraz

- **w ramach 5 grupy** farmaceuta, fizjoterapeuta, **diagnosta laboratoryjny**, pielęgniarka, położna, technik elektroradiolog, psycholog, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1- 4 z **wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim (nie jest wymagana specjalizacja)**; pielęgniarka, położna z wymaganym wyższym wykształceniem (studia I stopnia) i specjalizacją, albo pielęgniarka, położna ze średnim wykształceniem i specjalizacją – co przy przypisanym współczynniku 1,02 oraz kwocie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. w wysokości 5 662, 53 zł na dzień 1 lipca 2022 sprawia, że najniższe wynagrodzenie zasadnicze w tejże grupie powinno wynosić **5775 zł brutto**.

(-) **Jarosław Oleksiuk**

Radca prawny

Zespół Prawny KIDL

WA - S - 233